

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. III. Quinam testari possint, & Testamentum revocare?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

voluntatem Testatoris expressam fuisse Principi voce, vel scripto absque alia solemnitate, ex leg. *Omnium*, Cod. de Testamentis.

Quinto: Non requiritur solemnitas testium in Testamento, quod a Patre, Matre, aliove ascendente conditum est, itaut liberis hereditas dividatur, quamvis portionibus inæqualibus.

Demum in Testamento facto a Rusticanis, quando sunt in locis, ubi non possunt haberi plures testes, quam quinque, hic numerus testium fuit, ex leg. ultim., Cod. de Testamentis; Et in terris subjectis temporali dominio Pontificis satis est præsentia Parochi, & duorum, vel trium testium, ut notant Laym., & Molin. disp. 133.

ARTICULUS III.

Quinam testari possint, & Testamentum revocare?

- I. Omnes testari possunt, nisi iis jure naturali, aut positivo prohibeatur. Nemo autem ad testandum tenetur; Expedi tamen ad pias causas aliquid relinquere.
 - II. Naturali jure nequeunt testari infantes, amenes, furiosi, dum furore sunt correpti.
 - III. Jure positivo vetatur Testamentum surdis, & Mutis a nativitate. Quid de Cæcis, Prodigis, Mancipis, Usurariis, Damnatis ad mortem, Impuberibus, Filiisfamilias? Quid de Clericis, ac de Beneficiariis? Quid de Regularibus?
 - IV. Num valide, an solum illicite absque Superioris licentia testentur, aut donent, qui vota simplicia in Societate Jesu emisserunt ante professionem?
 - V. Quonam pacto revocari possit Testamentum?
 - VI. Ut prius Testamentum reddat posterius invalidum, quid requiratur?
- Pars IV.

Et quomodo possit posterius Testamentum invalidare prius, in quo habetur clausula invalidativa posterioris?

- VII. Qui juravit se non revocaturum esse Testamentum, quandoam possit illud revocare? Hujusmodi juramentum non est contra bonas mores, nec absolute nullum.

I. Certum est, omnibus habentibus liberam facultatem disponendi de bonis suis licitum esse testari, nisi aut naturali, aut positivo jure prohibeantur. Certum etiam est, neminem per se loquendo obligari ad testandum, quamvis aliquando fieri debeat Testamentum ad vitandas lites, & incommoda, quæ aliter obvenirent; Et Christiani ad id adhortandi sunt, ut pro ratione suarum facultatum aliquid ad pias causas pro anima sua relinquunt, ut recta ratio, & aliorum exempla suadent.

Quæritur tamen, Quinam prohibeantur testari?

II. Dico primo; Jure naturali prohibentur omnes, qui rationis usu carent; ut sunt infantes, amenes, furiosi; Quamvis si illud condiderint, dum furor intermisit, & habebant lucida intervalla, ratum esse debet, licet postea in furorem reciderint.

III. Dico secundo, Jure positivo prohibitum esse testari, Primo, Surdis, & Mutis a nativitate; Cæcis vero permittitur testari, sed cum aliis conditionibus relatis a Dian. part. 5. tract. 6. resol. 26.; Secundo, Prodigis, quibus bonorum administratio est interdicta; Tertio, Mancipiis; testari enim non possunt, nisi ad pias causas, vel domino consentiente; Quarto, Usurariis manifestis, nisi prius satisfecerint, aut cautionem dederint; Quinto, Damnatis ad mortem, ubi eorum bona confiscanda sunt; Sexto Impuberibus ob judicii immaturitatem. Secundo,

primo, Filiisfamilias, qui tantum de bonis Castrensibus, vel quasi castrensibus testari possunt, de Adventitiis vero solum ad pias causas de consensu Patris: Clericus tamen testari potest de bonis adventitiis etiam sine licentia Patris, & sine solemnitatibus juris Civilis, ut notat Dian. part. 5. tract. 3. resol. 124; sed cum solemnitatibus juris Canonici, adhibendo scilicet duos tantum, vel tres testes, ex eodem Dian. lo. ci. resol. 52.: Beneficiarius testari non potest de bonis Beneficii ad causas non pias; quamvis possit aliquid legare consanguineis, famulis, aut aliter benemeritis per modum justae remunerationis. Possunt tamen Episcopi, & Cardinales de licentia Pontificis (quae ex justa causa dari potest) ad usus profanos testari de bonis Ecclesiasticis. Demum Regulares, qui non sunt Regulares Milites, ne de consensu quidem Superioris testari possunt; (sicut nec filiusfamilias sine consensu Patris,) possunt tamen de licentia Superioris aliquid donare causa mortis, sicut possunt donatione inter vivos, ut docet Dian. part. 5. tract. 3. resol. 128., quia magis est donare inter vivos, seu irrevocabiliter, quam donare causa mortis, ita scilicet ut donatio incipiat habere effectum suum post mortem donantis; ergo si Praelatus potest dare licentiam ad primum, poterit etiam ad secundum; Quamvis possit ex Laym. ad arbitrium talem licentiam revocare ante mortem donantis.

IV. Religiosi Societatis Jesu post emissam vota simplicia ante professionem, quamvis illicite, valide tamen testantur absque licentia Superioris, ex Sanch. lib. 7. cap. 8. num. 25. contra Less. cap. 4. n. 28. & Molin. disp. 139; quia cum retineant dominium rerum suarum, voto paupertatis non irritatur eorum donatio, sed solum prohibetur usus sine licentia Superioris:

Laym. etiam lib. 3. tract. 5. cap. 7. juxta sententiam Lessii, & Molinae contra Sanch. docet, donationes omnes factas ab habentibus vota simplicia in Societate Jesu sine licentia Superioris esse irritas; non secus ac donationes pupilli sine auctoritate Tutoris; quia Tridentium irritat omnes donationes non factas in duobus mensibus ante professionem, & excipit Societatem Jesu solum circa ea, quae sunt propria suarum constitutionum; Unde cum sit contra Constitutiones renunciare sine licentia Superioris, ideo irritae videntur hujusmodi renunciationes; Hinc Notarii licentias Superiorum in hujusmodi renunciationibus solent inferere.

V. Porro circa revocationem Testamenti certum est, quod Testamentum, & quaelibet ultima voluntas possit ad arbitrium Testatoris revocari, & mutari, potestque revocari tam tollendo aliquid substantiale, verbi gratia sigillum a Testamento facto, quam conficiendo novum Testamentum perfectum, & solemne; aliter per secundum Testamentum non revocatur primum, ex leg. *Hac consultiissima*, Cod. de Testamentis, nisi in aliquibus casibus exceptis, ut notat Laym. cap. 4; verbi gratia, si secundum minus solemne sit ad pias causas, vel inter liberos factum.

VI. Ubi notandum, quod si in priori Testamento dicat Testator, quod si alterum Testamentum conditurus sit, nolit secundum habere vim, in tali casu secundum Testamentum non revocat prius, nisi addat clausulam derogatoriam prioris: Immo non satis est, ut dicat in secundo Testamento, quod nolit valere alterum Testamentum prius factum, cum possit id dici ex oblivione prioris; sed debet revocare clausulam illam appositam in priori Testamento, & tunc valebit secundum Testamentum; nam ex leg.

Si,

Si quis, ff. de Legatis nemo potest eam sibi legem dicere, ut a priori voluntate recedere non liceat.

VII. Dubium est, An qui juravit, se non revocaturum Testamentum, possit illud deinde revocare?

Respondeo cum communi contra Gomez apud Dian. part. 5. tract. 3. resol. 122., quod peccet mortaliter peccato perjurii, si sine justa causa revocet; revocatio tamen erit valida in utroque foro: Quod si detur justa causa revocandi, verbi gratia, quia dispositum est contra leges justas, licite revocari potest; quia juramentum esset iniquum; Potest autem peti relaxatio talis juramenti, quamvis non dispositi contra leges justas, juxta dicta quaest. 1. art. 4. Non tamen admiserim, quod docet Gomez apud Dian. loc. cit., tale juramentum esse absolute nullum, utpote contra bonos mores, dando heredibus occasionem desiderandi mortem Testatoris; (sicut in leg. *Stipulo ff. de Verbor. obligat.* dicitur esse iniquum, & non observandum hoc pactum, *Instituo te heredem, & nisi praestitero, spondeo tibi tantam pecuniam, quia tale pactum est contra libertatem naturalem testandi;*) Et ratio est, quia non videtur esse contra bonos mores, nec peccatum ullum, in reverentiam Numinis invocati carere libertate testandi.

ARTICULUS IV.

Quinam possint Heredes institui?

- I. Heredes vel instituntur a Testatore, vel veniunt ab intestato; Vel sunt necessarii, vel non necessarii; Vel universales, & ex asse, vel particulares, quibus aliqua pars asse relinquatur. Quanam sint Assis partes?
- II. Heredes necessarii quinam sint? Et

quanam sit legitima portio descendendum? Quinam in portionem hereditatis admittuntur in Capita, quinam in Stirpes? In feudalibus quinam, & quomodo succedant?

- III. Quomodo se gerere debeat Pater, ac Mater relate ad filios illegitimos? Quid relinquere possint Spuriis praeter alimentia?
- IV. Omnes homines, & Communitates institui possunt heredes, nisi specialiter prohibeantur, ut Spurii, Haeretici, Infames, qui dicuntur intestabiles. Quid de Religiosis? Quid de Professis Societatis Jesu? Potest domus Professa Societatis Jesu institui haeres; non tamen Conventus Fratrum Minorum.
- V. Heredes ab intestato quinam veniant? Quandonam succedant consanguinei in linea transversali usque ad decimum gradum? Et quandonam Fiscus saecularis, quando Ecclesiasticus succedant?
- VI. Uxor, quae sine dote nupsit, quandonam succedat in quarta parte bonorum Mariti? Et quando maritus pauper in quarta parte bonorum uxoris?
- VII. Quid restituere debeat conjux transiens ad secundas nuptias?
- VIII. Haeres suus in hereditate succedit, antequam illam adeat, non vero haeres non suus.
- IX. Qui hereditatem acceptavit, num teneatur aliquando solvere creditoribus defuncti supra vires hereditarias? Et quando illi competat quarta Trebellianica, aut Falcidia?

I. **H**Æredes, alii instituntur a Testatore, alii veniunt ab intestato, seu de jure succedunt in hereditate, etiam nullo condito Testamento, aut Testamento non legitime condito. Rursus heredes ex Testamento, seu qui instituntur in Testamento, alii sunt necessarii, hoc est,

X 2 quos